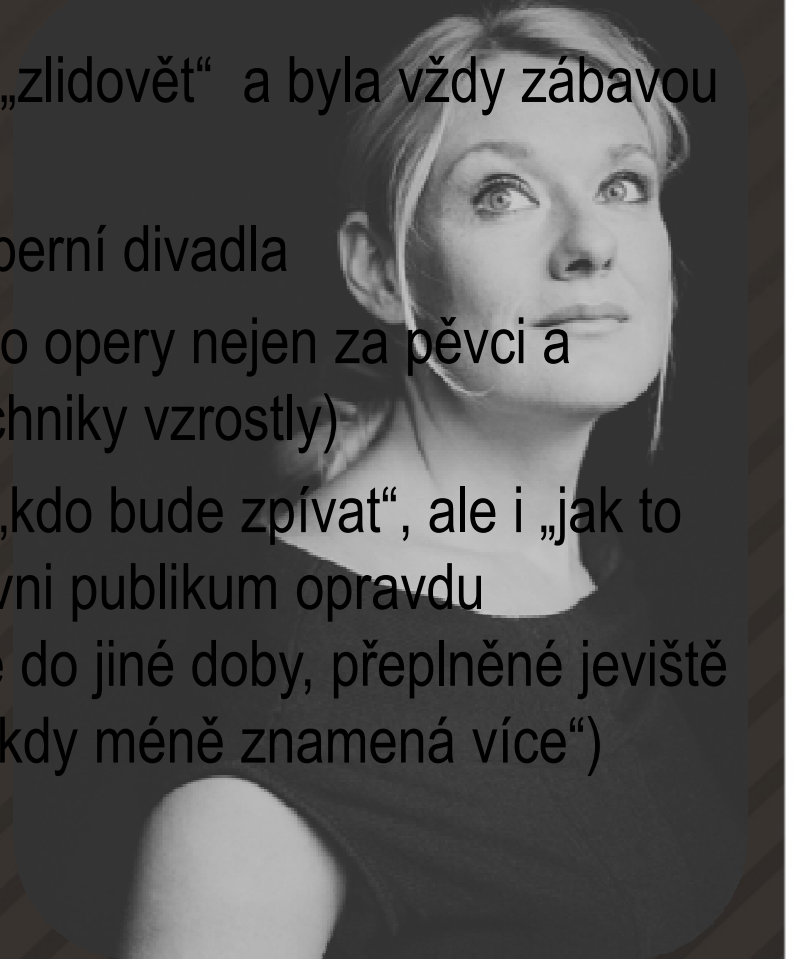

OPERA

Co si o opeře připomenout

- opera je divadlo
- opera se zpívá místo mluví
- opera byla vždycky náročná, nikdy nemohla „zlidovět“ a byla vždy zábavou „vyšší společnosti“ →
vázala se na honosná dvorská a zámecká operní divadla
- ve druhé polovině 20.stol. se začalo chodit do opery nejen za pěvci a hudbou, ale i za podívanou (vymoženosti techniky vzrostly)
- většinu operního publika dnes nejen zajímá „kdo bude zpívat“, ale i „jak to bude uděláno“ (experimenty na nejvyšší úrovni publikum opravdu fascinovaly) → někdy však zasazení děje do jiné doby, přeplněné jeviště akcí opeře uškodilo → zastínilo hudbu („někdy méně znamená více“)

O čem se v opeře hraje

- v opeře se nejčastěji zpívá o životních situacích, které se v průběhu historie nemění (např. antické náměty) – nenaplněná či nešťastná **láska**, **smrt** jako oběť, **čest** – zrazená, čest národa, rodu
- všechny tyto prvky jsou podstatou dramatu → drama je podkladem divadelní inscenace
- komická opera → příběh je zpravidla založen na záměně osob
- tyto záměny vyvolávají komické situace a celkové vylehčení příběhu

Bedřich Smetana-Prodaná nevěsta

- opera o třech dějstvích, libreto (literární text, používaný ke zhudebnění příběhu)
Karel Sabina
- živá veselá opera, původně měla dvě dějství a mluvené dialogy, během dalších čtyř let ji skladatel rozšířil na tři dějství s recitativy (zpěv blížící se mluvené řeči)
- jde o jednoduchý milostný příběh, hlavním dějovým jádrem jsou peníze
- nejznámější duet – Věrné milování, který zlidověl, svědčí o opravdové věrné lásce, jíž nezabrání ani zaprodání nevěsty.
- Smetanovi se tak podařilo vytvořit hudbu, která se nezapomene - vynikající předehra (často hrána jako samostatné koncertní číslo), tance furiant a skočná, árie - “Rozmysli si, Mařenko, rozmysli“
- Prodaná nevěsta je nejhranější českou operou na našich scénách

- <http://www.youtube.com/watch?v=49daiZuUMhI&feature=relmfu> (19.5.2012) - předehra
- <http://www.youtube.com/watch?v=AC1XYoKqBiw> (14.5.2012) – Proč bychom se netěšili
- <http://www.youtube.com/watch?v=xjI8nvUqLFo> (14.5.2012) – Věrné milování
- <http://www.youtube.com/watch?v=HUXhEzluRhQ> (14.5.2012) – Zním jednu dívku

Děj opery-Prodaná nevěsta

- **1. dějství**

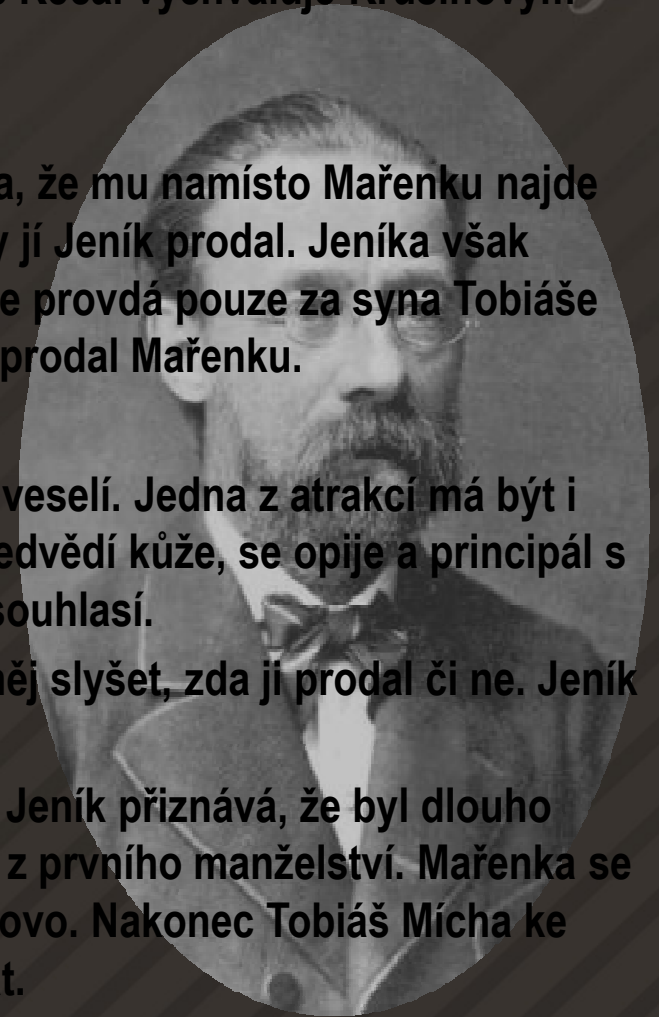
- Na návsi je veselo, jen Mařenka (Krušinová) je ustrašená z námluv. Má přijet její ženich se svými rodiči (Míchovi). Míchovým se zavázal otec Mařenky, že dá jejich synovi svoji Mařenku za ženu. Ta má ráda ale Jeníka, jehož původ ale není znám. Dohazovač Kecal vychvaluje Krušinovým Vaška Míchu, ale Mařenka ho odmítá.

- **2. dějství**

- V hospodě všichni popíjejí a Kecal se snaží přesvědčit Jeníka, že mu namísto Mařenku najde jinou nevěstu- bohatší. Nabízí mu za Mařenku 300 dukátů, aby jí Jeník prodal. Jeníka však napadne chytrá lest a Mařenku prodá, ale s podmínkou, že se provdá pouze za syna Tobiáše Míchy. Plácnou si na to a vznikne tak posvícenský drb: Jeník prodal Mařenku.

- **3. dějství**

- Do vsi přijíždějí komedianti, aby se zúčastnili posvícenského veselí. Jedna z atrakcí má být i vystoupení „pravého“ medvěda.. Ten, který se převléká do medvědí kůže, se opije a principál s Esmeraldou k tomuto výstupu přemluví Vaška Míchu. Vašek souhlasí.
- Mařenka se dovídá o Jeníkově dohodě s Kecaem a chce od něj slyšet, zda ji prodal či ne. Jeník vše přiznává a Mařenka slibuje, že si z pomsty vezme Vaška.
- Na návsi se všichni radují z dohodnuté svatby,. V té chvíli ale Jeník přiznává, že byl dlouho mimo svůj domov a Tobiáš Mícha v něm poznává svého syna z prvního manželství. Mařenka se musí rozhodnout, kterému ze dvou Míchových synů dá své slovo. Nakonec Tobiáš Mícha ke svatbě Jeníka s Mařenkou svolí a vesničané mají co oslavovat.

Antonín Dvořák - Rusalka

- opera o 3 dějstvích, libreto Jaroslav Kvapil
- Antonín Dvořák si vybral vynikající libreto básníka Jaroslava Kvapila
- pohádka o Rusalce je o lásce zasněné víly, která těžce zaplatí za lidskou lásku
- dochází zde ke střetu dvou světů: nadpozemského a lidského
- není to příběh se šťastným koncem, protože jeden z hlavních hrdinů umírá
- Antonín Dvořák složil v této opeře hudbu s tajuplnou atmosférou a nadpřirozenými motivy
- <http://www.youtube.com/watch?v=Km1b1yZB5rY&feature=related> (16.5.2012) – Měsíčku na nebi
- <http://www.youtube.com/watch?v=PrZEmxdx2wI&feature=fvsr> (16.5.2012) - Polonéza

Antonín Dvořák - Rusalka

- **1. dějství**

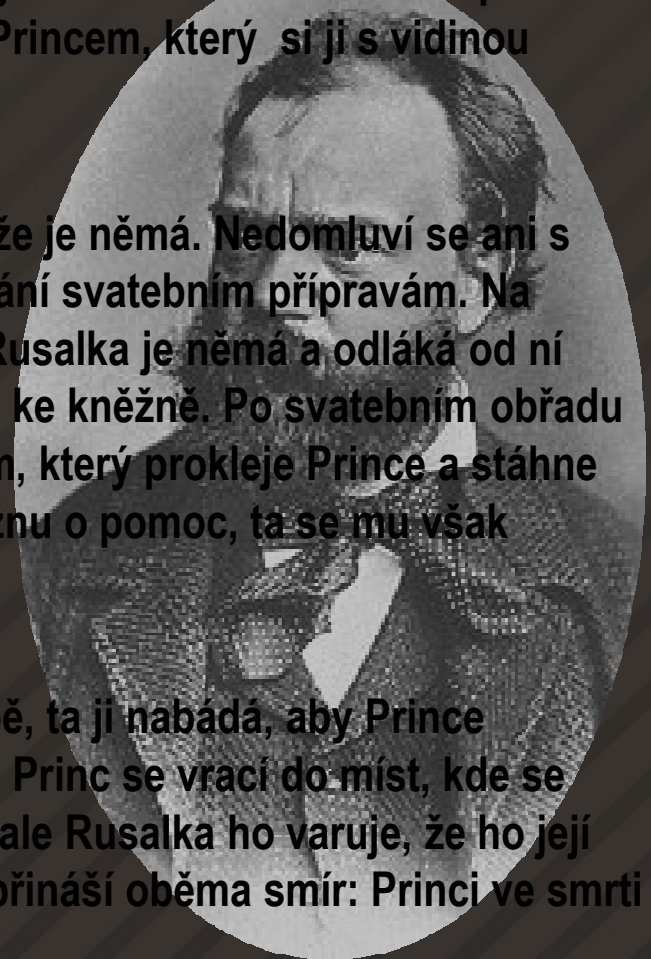
- Na palouku v lese tančí vodní víly a dovádí s Vodníkem. Zde se s ním setkává i Rusalka a svěří se mu se svou láskou k člověku. Vodník ji však varuje, ale marně. Posílá ji tedy za Ježibabou, která vyslechne Rusalčino přání a za pomoci čarovného nápoje dostane lidskou duši a podobu mladé, krásné, avšak němé dívky. Poté se Rusalka setkává s Princem, který si ji s vidinou věčné lidské lásky odvádí do zámku.

- **2. dějství**

- Na zámku si Rusalka uvědomuje, že se jí všichni straní, protože je němá. Nedomluví se ani s Princem, který by rád znal tajemství jejího mlčení. To ale nebrání svatebním přípravám. Na slavnost však přijíždí krásná cizí kněžna, která brzy zjistí, že Rusalka je němá a odláká od ní Prince. Rusalka se marně připomíná, Princ ale vzplane láskou ke kněžně. Po svatebním obřadu za ní odchází. Rusalka je hluboce nešťastná, běží za Vodníkem, který prokleje Prince a stáhne Rusalku zpět do svých vod. Princ vidí, co se stalo a žádá kněžnu o pomoc, ta se mu však vysměje.

- **3. dějství**

- Rusalka se stane bludičkou a opět se obrací o radu k Ježibabě, ta ji nabádá, aby Prince usmrtila. Zděšená Rusalka odmítá a slyší jen její jízlivý smích. Princ se vrací do míst, kde se poprvé setkal s Rusalkou v naději, že ji opět uvidí. Potkají se, ale Rusalka ho varuje, že ho její polibky zahubí. Princ nedbá, a tak polibek a vzájemné objetí přináší oběma smír: Princovi ve smrti a Rusalce v její věčnosti.

The background of the slide is dark grey with a subtle pattern of diagonal lines. In the top right corner, there is a faint image of a piano keyboard. Scattered around the text are several musical symbols: two eighth notes in the top left, a treble clef in the top right, a single eighth note in the middle right, and a bass clef in the bottom left.

Otázky:

- Co je opera?
- O čem se v opeře zpívá?
- Pamatujete si, co znamenají pojmy libreto a recitativ?
- Jaké nejznámější opery napsal Bedřich Smetana a Antonín Dvořák?

Odkazy:

- http://www.state-opera.com/stateopera_hist.html (8.5.2012)
- <http://ionarts.blogspot.com/2009/05/magdalena-kozena-beguiles-all-our-cares.html> (11.5.2012)
- <http://www.ndm.cz/cz/opera/predstaveni/118-prodana-nevesta/2012-09-28/> (12.5.2012)
- <http://www.metinhd.cz/blog/index.php?id=107> (12.5.2012)
- <http://statnioperapraha.blog.cz/1102/tiskove-prohlaseni-zamestnancu-statni-opery-praha-a-narodniho-divadla> (12.5.2012)
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Prodan%C3%A1_nev%C4%9Bsta (12.5.2012)
- <http://poststick.com/sydney-opera-house-art-of-architecture/> (15.5.2012)
- <http://www.metinhd.cz/blog/index.php?id=107> (16.5.2012)
- <http://www.musicalcriticism.com/opera/met-rusalka-0309.shtml> (16.5.2012)
- <http://www.ndm.cz/cz/opera/predstaveni/118-prodana-nevesta/2012-09-28/> (19.5.2012)
- Eva Vítová: 50 slavných oper, Albatros Praha 2005